

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
7 Iuliu st. v.
19 Iuliu st. n.

Ese în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 27.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

G e l o s i a

Crești tu c'a mele visuri me 'nșeală vre odăla?
Că nu me chinăsece o frică ne 'mpacată,
Din nóptea cea fatală în care am visat,
Că altul imi furase amorul teu curat?

Crești tu c'a nopții visuri nu sânt o presimțire,
Predicere amară, amară 'nchipuire
De ceea ce-o să fie, de tot ce e ascuns
În viitorul nostru, de minte nepătruns?

Zimbirea-ți me 'ngrozesce, sărutul teu me 'nghiață,
Nu am nici o odihnă din trista dimineță
În care tresărisem, nebun de visul meu.

Te ved... ești lângă mine... dar gróza me muncesce,
Imi pare că pe-un altul iubesci și te iubesc...
Și 'n órba mea turbare, blăstēm pe Dumnețeu!

Carol Scrob.

I n f a ța v i e ții.

— Roman. —
(Urmare.)

După aceea il prezentă la toți cei de față. Erau acolo: consulul englez dela Galaț; prefectul cu nevasta; procurorul județului; familia Grigoriade Bucov, fratele ministrului de lucrări publice, care sta la o moșie vecină; doue domnișóre foarte plăcute, nepóte ale dlui Marțian, plus un căpitan de graniță, plus mustațile căpitanului, niște mustați uriașe, cari reclamau pentru ele singure un tacám la mėsă. Mai pe urmă veni și dl Marțian. Eră tipul cel mai perfect al omului fericit. Cam copt puțin, ba copt bine de tot, vorbiă de tóte cu o volubilitate extraordinară. Eră prieten intim cu toți ministrii; fusese de doue ori deputat, membru perpetuu în consiliul județian, agronom, horticultor, viticultor, spriginitor al literilor; fondase un spital și o școlă pe moșiile sale, etc. Fără a fi prost, lăsă o impresie displăcută prin păcatul ce-l avea de-a se lăudá. El se lipi de Eugeniu ca un scaiu, voind să-l cucerescă cu vorba și planurile sale pentru viitor. La mėsă il puse în drépta sa; il servi, il ingrighi, il onorá atât de mult, în cât isbuti să-l plictisescă într'un mod

suveran. În față, Eugeniu avea pe prefect, un om cu capul mare și cu niște ochi ca sinéia, spalăciți și fără viétă. El vorbiă foarte puțin. Când și când i audiá gura, cu un accent oficial, spre a confirmá ceea ce debítá dl Marțian. Fratele ministrului de lucrări publice sta la stânga dnei Marțian, gata pe serviciu, ca unul ce se credea cel mai ilustru din acésta adunare. Pândiá ca un criminal tóte mișcările Elenei, și, înainte de-a fi esprimat ea vre o dorință, el i-o și indepliníá. Procurorul, o paită cu ochelari, sta între cele doue nepóte ale dlui Marțian, căutând să le convingă că pedépsa cu mórte își are bunurile ca și relele ei, și că legiuitorul nostru bine a făcut că n'a admis'o. Prostitutele sale și le resfirá mai cu sémă căpitanului de graniță, ale cărei mustați se 'mbăiau în supă ca doue corábii de rėsboiu. Fetele il ascultau cu milă, mącând numai în vėrful furculiței și ingrighind ca páharul dlui căpitan să fie de apururea plin, lucru nu tocmai ușor, de vreme ce și dl căpitan, la rėndul lui, își desfășurá tóta activitatea, ca mai sus menționatul páhar să fie de-a pururea gol. În drépta Elenei sta dl Solean bėtránul și o ființă care se iviá atunci pentru întéia-și dată: dra Lya Marțian, cu suplimentul seu Miss Smorden.

Lya eră singurul copil al Elenei. Avea vre-o 11 ani. Bălăie, purtá chipul intreg și perfecționat, decă eră cu puțință, al mamei sale. Ochii albastri, mari; privirea adăncă; fața albă și cam prelungă; pėrul rės-vrăit în mii de șuvițe inelate; gura blândă și suridė-tóre ca a unui ánger, o adevérată perfecție. Ea, cum veni, sări de gătul dlui Solean și-l pupá pe amėndoi obrajii cu multă dragoste. După aceea sărutá pe mamă-sa și se sui în scaun, uitându-se la Eugeniu cu o mirare pe care căută să și-o ascundă cât putea mai bine. Se vedea copilul bine crescut cât de colo.

Mesa se prelungi mai mult, din cauza unei conversații ce se incinsese între fratele ministrului și dl Marțian. Eugeniu abiá putea să-și stăpánescă uritul. Elena bágá de sémă, și, cu un meșeșug deosebit, propuse adversarilor să mėrgá să caute rezolvarea chestiei într'na dicționar istoric din bibliotecă. Eugeniu i rėmase foarte recunoscător.

După ce se suiră sus, grupurile se împărțiră în diferite chipuri. El voi să se apropie de dēnsa și să-i vorbescă mai de aproape, ca să vėdă decă în adevėr avea și în vorbă acel farmec deosebit, ce-l avea în tóta persóna sa. Ea i spuse cu multă grație cum l'a cunoscut înainte de a plecă în Paris, pe când încă trăiá dna Solean; i vorbi despre calitățile mamei sale; ceva de succesele lui în străinătate; il încantá așa de

mult, în cât, după un cés, începea să fie cu totul de părerea tatălui său.

— Dămnă, trebuie să ve mărturisesc, că rare ori presimțirile mele me înșelă, când mai ales e vorba de o nouă cunoștință. De astă-dată însă am fost înșelat, și-mi pare bine.

— Nu 'nțeleg . . .

— Nici nu puteți înțelege. Înainte de a me prezentă aci, aveam un fel de repulsiune contra unor nume cunoscute deja în țară, și, ve rog să-mi iertați fracheta, chiar în contra numelui dvóstră . . .

— Acum înțeleg foarte bine, — țise ea intrerum-pându-l și plecându-și capul.

— Astăzi însă, credeți-me dămnă, nu aveți un mai mare admirator, un admirator mai respectuos și mai devotat persoanei dvóstră, de cât mine.

— Nu găsiți că sânteti cam caprițios, die Solean? Treceți foarte ușor dela un sentiment la altul, dela o extremă la alta.

— Dămnă, nu mai am de adăugat nimic. Ceea ce cuget despre alții o spuie fără multă formă, și-mi place să fiu plătit cu aceeași monetă.

În sine însă scia foarte bine cari sânt adevărurile cari plac și cusururile cari se pot spune femeilor: tot-deuna acelea cari pornesc din calități și mai cu sémă din calitățile fizice.

— Dar decă-aș avé și eu aceeași teorie?

— Aș primi-o cu bucurie.

— Decă v'aș spune că-mi formasem despre dvóstră o idee așa de mare și de frumoasă în cât . . . cum m'aș exprima? ve puneam foarte sus, și acum . . .

— Vedeți că sânt foarte jos?

— Nu asta, dar ved . . . uite, nu sciu cum, imi pare că sânteti pré mult în lume, pré puțin poet . . .

— A! . . . aveți dreptate! Sânt foarte puțin poet de câtă-va vreme, și caut să fiu și mai puțin. Aveți dreptate: sânt o prosă în picioare. Și ce voi deveni?

— țise el cu vocea schimbată. A! . . . când cineva e atât de nedreptățit de sórtă, cum sânt eu, i e foarte cu greu să mai remăie în sferele senine ale poesiei! Iertați-me, ve rog, că ve vorbesc de mine așa de mult. Aș fi dorit din suflet să nu fiu pentru dvóstră o desiluzie.

După aceea plecându-se spre dēnsa, încet:

— Ceea ce ved însă, este că ați binevoit a ve ocupa de mine, — i țise cu o mică nuanță de imper-tinentă.

Ea se uită la dēnsa cu línisce.

— Totdeuna. Țiu pré mult la părintele dvóstră ca să nu me intereseze tot ce-l póte interesa.

— Interes prin refracțiune.

— Prin reflecțiune. Cuget la tot ceea ce fac.

— Asta nu-i totdeuna un bine.

— Teorii de filosof, nu-i așa?

Tocmai atunci intră consulul engles.

— Inchipuesce-ți, domnule Haacks, că dl Solean, filosoful nostru, găsește că nu-i bine să cugeți la tot ceea ce faci.

— Filosofie sentimentală, — țise englesul a lene.

— Mi se pare că e mai corect să țici lipsa ori cărui sentiment de filosofie. Cum creți, dle Solean? Cine invetă teorii filosofice numai în teorie, fără a scia să le aplice în viața sa, spre a-și micșora suferințele și nenorocirile ce-l ating — accentuă puțin — acela nu le posedă în destul.

— Séu nu se posedă indestul, — intrerupse Eugeniu.

— Tot una e, — țise ea sculându-se.

Elena trecu lângă dl Solean, alături de care se simția totdeuna mai liberă și într'o atmosferă mai caldă, mai curată. Se citia bine în totă atențiunea delicată

ce avea ea pentru bătrân, un fel de părere de rău de ceea ce făcuse bărbatul său cu sequestrarea Solenilor, o recunoscere mutuală a drepturilor vechiului proprietar și un fel de nobilă rugămintă de a fi iertată pentru partea de nedreptate ce o purtă ea și copilul ei.

Eugeniu vedea bine toate acestea, și eră atins de noblețea sentimentelor dnei Marțian, dar cuvintele ce-i țisese în urmă i resunau în minte ca un strigăt de deșteptare.

— Nebuno, — își țise el în sine, — cât de rău faci că me readuci la hotărîrea mea! . . . Da, ai dreptate, în lume numai mintea trebuie să împărătescă! A! decă me silesci să-mi invélui inima în cauciucul indiferenței, voi începe chiar de astăzi. Atât mai rău pentru cei ce imi vor eși în cale!

După aceea intră în grupul bărbaților, în care dl prefect, cu dl Marțian și dl frate de ministru, discutau politică, aprinși ca niște paralei. Prefectul, amețit puțin de fumul vinului, o luase în galop prin trecutul său politic, arătând bunătățile și fericirile câte căduseră pe județ, de când providența îl născocise într'adins spre a-l aședă în fotoliul prefectorial. Dl Marțian, de și em al partidului dela putere, combătea sistemele, fiind că nu îndrăsnia să combată direct pe prefect, și acasă pe puternicii țilei că nu sciu să și alégă ómenii cari să-i servescă. Fratele ministrului susținea guvernul, dar i găsiă un singur cusur, unul singur, dar mare: acela a nume că libertatea alegerilor eră ceva cam parodiată.

Eugeniu i înțelese foarte repede. Ómenii aceștia eră cu toții guvernamentali, cum e totă lumea, țisă *seriosă*, în țera romănescă. Neînțelegerile între dēnsii proveniau numai din nemulțumiri personale: prefectul provenia că eră combătut de influența unor deputați; dl Marțian pentru că nu fusese numit prefect; fratele ministrului pentru că nu fusese susținut în destul la alegeri, etc. A combăte înaintea acestor ómeni guvernul ar fi fost a și-i creă pe toți dușmani. Eugeniu nu fugiă de discuțiunile politice, fiind convins de dreptatea lui Stuart Mill, anume că, a cercetă în teorie care este cea mai inmerită formulă a artei de a guvernă, nu este o chimeră, ci o sarcină de mare însemnătate pentru inteligența omului. Dar e discuțiune și discuțiune. Cu astfel de ómeni, chiar decă ar fi fost combătut, putea óre nădăjdui că vederile sale vor avé vre-o in-riurire asupra spiritului potrivnicilor sei? Schopenhauer, când și-a făcut observația că doi ómeni cari discută serios, despărțindu-se, plécă fie-care convins mai mult de ideile adversarului său de cât de ale sale, de sigur nu avusese în vedere nici pe dl prefect de Băcău, nici pe dl Marțian, și și mai puțin pe fratele ministrului. De aceea Eugeniu începù prin a stabili bazele conservatorismului și a aduce laude ómenilor politici cari-l reprezentau, rezervându-și a critică mai la urmă multe cusururi ce avea aplicarea acestor frumoșe principii. El mai scia din propria sa observație, că între ómeni ordinari, criticele încep cu laude mari asupra talentului și meritelor criticatului și sfirșesc cu mușcăturii și aluzii personale stupide, ér că în acest soi de critice, criticul nu vede de cât réul ce póte să țică de victima sa, ér criticatul numai laudele ce i se aduc. Nu eră cazul lui Eugeniu, dar eră al domnilor ce se găsiu de față. De aceea, el i incurcă într'o discuțiune pré in-naltă, în care ascultătorii sei nu înțelegeau tocmai bine ceea ce voiă să țică, discuțiune din care ei prinseră numai laudele ce aducea guvernului. Afară de acesta, Eugeniu voiă să-și începă noua sa viață. Pentru ce să combată numai de cât guvernul, în fața unor persoane incapabile de a-l înțelege ce vré? A lăudă pe fie-care în sfera lui, a-i gădilă puțin orgoliul, a-i admite toate părerile, intru atât intru cât ele nu însemneză nimic,

și apoi a-i domina pe toți, prin atracțiunea unei inteligente puternice, nu este oare cel mai sigur mijloc, pentru un om superior, spre a pași înainte?

Eugeniu vorbi mult și vorbi frumos. Avea o mare dorință de a place Elenii și de-a o cuceri cu puterea talentului seu. Sciu să dea discuțiunii o formă interesantă, depărtând-o de pedantism și de paradocse, și o urcă într-o sferă înaltă, în care ea îl urmăria de minune. Pe fața ei se zugrăvi o mare mulțumire, și cuvintele lui Eugeniu îi sunau la ureche, cu timbrul lor metalic, ca o musică încântătoare. Când îl intreruse la urmă dl prefect spre a-i face o observație, bătrânul Solean apucă pe Elena de mână:

— Ce țici Ilenuto? a vorbit frumos, nu-i așa?

— De minune.

Cătră séra, Eugeniu și cu tatăl seu plecară.

III.

Trecuseră vre-o câte-va săptămâni. Parisianul se prefăcuse. De pe bulevardul Hausmann, să sai pe malul Trotușului, e cam departe. Țilele de întei i venia greu. Incetul cu incetul însă se deprinse. Voi să cerceteze ce mai rămăsese din vechia bogăție părintescă, din trăsuri, din cai, din lucsul hamurilor și al săniilor de tot soiul, și nu mai găsi, sub coșarul spart, de cât scheletul unui landou în care eră vre-o patru cuibare de gaină și prin livadă un singur din caii cei mari ai mamei sale, orb și slăbăgonit de bătrânețe. Eugeniu îl recunoscu numai de cât, căci eră acela care suferia șeua și pe care dna Solean eșia din când în când călare. Il strigă pe nume. Calul, care păstea cu un aer bleg și țărănos, își ridică de odată capul având aerul de-a privi pe cineva cu ochii sei suri și fără viață.

— Tătar, săracul Tătar, — dișe Eugeniu neteșindu-i un moț de păr, plin cu scai, ce-i atârna pe frunte, a-i îmbătrănit de tot!

Simți că-i vin lacrămile în ochi, și se hotărîse a nu se mai indoișă pentru nimic. De aceea fugi.

Țilele cealalte le petrecea în mare parte la vênat. Umblă de dimineță până séra cu pușca în spinare, urmărind păsările codrului pe tôte cărările pe unde umblase altă-dată copil, cu vătaful de curte după dênșul, de frica urșilor, cari, la Soleni, erau mai mulți de cât prin tôte localitățile de prin pregiur. Din când în când se ducea pe la noii proprietari, și eră totdeuna foarte bine primit. Dna Marțian i făcea observații că impiedică pe dl Solean de a mai veni în tôte țilele la mész, ca mai înainte, lucru la care Eugeniu răspundea că, îndată ce va da în tómnă, va plecá la București și astfel tatăl seu va puté éráși să-și reia viața de mai înainte.

— Sânt gelos de afecțiunea ce are tatăl meu pentru dvóstră, dar în același timp sânt și fericit dómná. I faceți singurătatea și bătrânețele mult mai ușor de purtat.

Ea mișcă din cap, în semn de mulțumire, și subiectul se schimbă.

Lya eră totdeuna timidă în fața lui. La început mai cu sémă, îndată ce-l vedea lăsă córdă și se apropiá incet de Miss Smorden. Eugeniu căută să-i facă tot felul de plăceri, și se încercá să vorbescă cu dênșă despre tot ce-o interesá. Ea nu răspundea de cât prin monosilabe. Incetul cu incetul începú să se mai împrietenescă cu el, mai ales după ce-i aduse un granger și o ghionóie, păsările cele mai mândre la pene și mai frumoșe. În cele din urmă ajunsese de se plimbá cu el de mână, vorbindu-i cu grația ei copilărescă și întrebându-l, într'o franțuzescă perfectă, de tôte câte i eșiau în cale.

Intr'o ți, cătră tómnă, Eugeniu plecá de-acasă pe

la trei césuri după prând, cu pușca în spinare, să mérégă la un popă bérán, duhovnicul casei, ce sta tocmai la un sat din apropiere. Drumul cel mai bun eră pe de devale, însă făcea pré mult ocol. Eră un alt drum, pe deal, prin pădure, mult mai scurt, dar ceva cam părăsit. Eugeniu îl luá pe acesta. Trecú însă mai întéiu pe la Soleni. Dna Marțian, cu cele doué domnișóre, nepóte ale bărbatului seu, cu Lya și Miss Smorden se plimbau prin curte. Indată ce le spuse că se duce la părintele Aldea, Lya hotărî că se duce și ea cu dl Solean; după Lya trebuia să mérégă guvernanta; guvernanta pofți pe drele Marțian, ele pe Elena, și astfel tóta lumea porni spre părintele Aldea.

Drumul eră în mare parte acoperit de bolta pădurilor și puțin umblat; părea mai mult o alee. Ici și colo câte o spărtură de crengi lăsá să se védă sticla senină a cerului, veghiând, ca un ochiu albastru, la mersul regulat al omenirii. Or cât părea de scurt, eră destul de lung și acesta, și presărat de văi adânci și de deluri.

Intraseră mult în pădure. Lya și cu una din domnișórele Marțian mergeau alături, Miss Smorden cu cealaltă alături, și mai la urmă venia dna Marțian și Eugeniu. Toți vorbeau și rídeau în gura mare. E un fel de nevoie pe care o simte omul, când se găsește în pré mare singurătate, pré adânc în fundul codrilor, de-a vorbi tare și de-a strigá. La o cotitură de drum, un miros greu de cadavru veni până la ei. Lya se opri de-odată: mișcase ceva prin frunze.

— Ursul! — dișe ea, înghețată de frică și uitându-se țintă la locul în care mișcaseră frunzele. Toți remaseră în loc.

Eugeniu, de și nu se încredea în vederile fetii, trecú numai de cât înainte, și se apropiá de locul bănuit. Nu făcú cinci pași și în adevér dete cu ochii, la o depărtare de alți 15, de cadavrul unui bou, pe care sta cu o lăcomie un urs, ținându-l cu améndoué labele de gât și cu gura trăgând din carne. O secundă i se părú că i s'a oprit sângele în vine. Ursul îl și védú și dádú un răcnet de se nfiórau codri. În asemenea momente cugetarea alérgă repede. Eugeniu își aduse numai de cât aminte că urșii vin adesea până în marginea Solenilor și că băeții cari stau cu vitele la pășiune, i numesc *boi* și se întâlnesc cu ei față în față. Atunci numai cât i amenință cu ciomagul și strigá la ei; urșii se dau la o parte or fug.

Eugeniu apucá pușca de țevá și strigá la el. Se nemerise însă că eră un urs furnicar, care nu fuge de om. Ce eră de făcut? Pușca încărcată cu plóie. Atunci luá o hotărîre supremă.

— Fugiți înapoi! — strigá fără a se ntórce, și el énsuși începú a se retrage cu pușca la ochi. Ursul viniá spre el în doué picioóre. Eră mare cât un om. Se dete astfel înapoi, cu băgare de sémă, până socoti că ceialalți au avut vreme să fugá. Atunci se opri, și-l așteptá. Ursul se apropiá până la trei pași de el. La acésta depărtare i descarcá améndoué țevile în ochi.

Ursul sări în sus mătáhăind și dând din cap. Eră lovit bine: il orbise. Se nvértiá, rágea de sculase pădurile în picioóre, se plesniá cu capul de copaci, până se încurcă în niște ramuri și cădú. Eugeniu priviá nemíșcat la el. Uitase că trăia. De-odată, téma că nu l'o fi lovit bine i veni în minte. Scóse numai de cât érba din busunar și încărcá améndoué țevile în indoită măsurá, fără a mai pune alice. Ursul se mai rostogoli de câteva ori până cădú de ripá.

(Va urmá.)

Din vremi trecute . . .

in vremi trecute mi-a ramas
O dulce amintire,
Ce-ades se viră 'n mintea mea
Ca tristă prevestire

De dulci-amare suferinți,
Ce-avui odată 'n vîetă,
Când am inbit cu-acela dor
Ce dragostea te 'nvetă.

Acel dor astăzi s'a ivit
Și nu me lasă 'n pace,
Și când el tainic m'a cuprins,
In lacrimi se preface.

In lacrimi, care ard și stîng
Cumplit inima 'n mine . . .
Ah! dor nebun și neuitat
De m'aș sfîrși cu tine!

Lucreția Suciu.

C â n e p a.

— Din Botanica populară română. —

U nul dintre articulele cele mai de frunte și mai răspândite ale industriei naționale din cele mai departate timpuri și până in prezinte este *Cânepa* dem. *Cânepioră*, lat. *Canabis sativa* L. germ. der Hanf.

Nu e mai nici o Româncă, care să nu sémene măcar o bucățică de pămînt cu Cânepă, cu care, după ce va lucra-o cum se cuvine, să-și potă îmbrăcă casa și familia.

Deci nu trebuie să ne mirăm, decă poporul român, precum despre multe alte plante, așa și despre această are o mulțime de datine și credințe.

Cari sînt însă acele datine și credințe, cum lucrăză Româncele năstre cânepa și cari sînt instrumentele, ce le întrebunțeză ele la lucrarea acesteia, etă scopul șirelor următoare.

Timpul cel mai bun pentru séménarea cânepei e, după spusa Româncelor din Bucovina, indată cum se ie cmétul. Inse Româncele din cele mai multe părți au țile anumite in cari indatinéză a séménă cânepa.

Româncele din unele părți ale Bănatului, spre exemplu, o séménă in țiuva de Todorusale séu Todorusale, 21 Prier, séu mai cu sémă pe la inceputul lui maiu, când vine *Gangurul*. Dar unele o séménă mai de timpuriu, ér altele mai târțiu, adecă până cam cătră 10—15 iunie.

Pe la inceputul lui maiu se aud Româncele din Bănat țicënd una cătră alta:

— Hai, soro, să séménăm cânepă, că etă a venit *Gangurul*!

Decă primăvera se arată môle, adecă decă Mărțisor e fără néuă și fără ger greu, atunci Româncele din Bănat sapă séu ară pentru cânepă încă pe țiuva de Săntóder séu Todorusale, după cum am arétat mai sus, anume ca genoiul și rădăcinile ierburilor să putredescă mai bine.

Când vine apoi timpul séménăturei, locul unde are să se sémene, se ară séu să sapă din nou, adecă

se *parinéză*¹⁾ bine și apoi se aruncă séménța de cânepă și se *astrucă*, se acopere.

Inainte inse de ce se pornesc la séménat Româncele din Bănat indatinéză de-a pune câte un ou in straița, séu sacul cu séménța de cânepă. Érá după ce au ajuns la starea locului își fac mai intei cruce, se rógă lui *Dumnețeu*, *Săntă Măriei* și *țilei* respective, in care séménă cânepa, ca acésta să lfe așa de môle și de galbénă cum e galbénușul oului, și abia, după ce au făcut tóte acestea o séménă și-o astrucă.

Atât Româncele din Bănat, cât și cele din Bucovina cred că cânepa séménată intr'o Miercuri séu Vineri crește mai frumos și mai mare, produce mai multă séménță pentru anul viitor și e scutită totodată și de paseri.

Aruncând cânepa din straița séu sac și astrucându-o, ingrópă oul la o lature a locului séménat, rugându-se lui *Dumnețeu* ca să fie ingropate tóte volburile și viforele de peste an. Érá straița o legă pe la gură cu baerul séu, repețind din nou rugăciunea cătră *Dumnețeu*, *Maica Maria* și *Sănta-Miercuri ori Sănta-Vineri*, ca acestea să lege gura la tóte paserile séu jivinele dela cânepa lor.

După ce a resărit acuma și după ce a crescut până la flóre, cânepa ce nu produce séménță o numesc *cânepă de veră* séu *Cânepă-bărbătescă*, érá ceea ce produce séménță o numesc *Cânepă-de-tómnă* séu *Cânepă-femeiescă*.

Atât cânepa cea de veră cât și cea de tómnă resar numai din séménța de cânepă de tómnă.

Cânepa de veră nu produce séménță, ci numai niște *măciulii* de pulbere galbie, cari de cătră românii din Bănat se numesc *plosconiță*.

Cu *plosconiță* de acésta indatinéză româncele din Bănat a se afumă de *colățit*, adecă de *strînsori la inimă*. Ba! ele o întrebunțeză și ca medicament pentru oile ce ce au *calbéză* séu *galbază* după cum se numesc bóla acésta de cătră românii din Bucovina, și anume: o fierb și sucul ei il dau oilor galbăgite de bét.

Pintre *Cânepa-de-veră* se véd câte odată niște firicele cu o diferință mare in măciulia de plosconiță. Firicelele acestea se numesc *Cânepă-nebună* și româncele o aleg și-o aruncă din cânepa cea bună. In măciulia acéstu soiu de cânepă se vede un fel de substanță, care ar séménă a fi séménță, inse aceea nu e plină, ci deșertă și 'n conglomeratiunea ei nu se vede nici o frunțisoră ca la cânepa cea bună.

In țiuva de *Săndiene*, adecă la 24 iunie, merg româncele și culeg *Săndiene* galbine lat. *Galium verum* L. fôrte deminéză și pe nemăncate. O parte din *Săndienele* acestea o pun apoi pe la porți, pe la ușile casei și ale șurelor, érá o parte o duc la locul séménat cu cânepă, care in Bucovina se numesc *cânepisce*, și acolo se rógă la *Săndiene*²⁾ ca cânepa lor să fie galbénă ca și flórea cea de *Săndienă*. După aceea ung câteva firicele de cânepă impregiurul *cânepiscei* cu unt de vacă séu și de oi, rugându-se din nou la *Săndiene*, lui *Dumnețeu* și *Maicei Mariei* ca cânepa lor să fie așa de môle ca untul cel de vacă ori de oi.³⁾ Séu ieu cu sine sméntănă dulce de vacă și după ce ajuns la *cânepisce*, móie *Săndiana* in sméntănă și, incungiu-rând *cânepiscea*, stropesc cânepa cu dēnsa.⁴⁾

¹⁾ Românii din Bucovina înțeleg sub verbul a parini atăta cât a ară un ogor odată séu și de doue ori mai nainte cu vr'o câte-va luni, ér odată nemijlocit inainte de ce se séménă. Érá sub subst. parină înțeleg un ogor intr'acést mod arat.

²⁾ Românii din Bănat înțeleg sub *Săndiene* nu numai țeița *Diana*, ci și pe *Miluite* și *Ele*.

³⁾ Com. de dl Iosif Olariu, invetător in Dom an.

⁴⁾ Datina româncelor din Bucovina.

După împlinirea acestor datine și credințe, când începe cânepa a se còce, încep a o culege. O samă de romãnce o *culeg cu totul*, adică atât cea de veră cât și cea de toamnă de odată. Altele însă o *aleg* și anume: culeg mai întâi fir după fir cânepa-de-veră, era cânepa

de fire de cânepă se numește apoi *mănușiu* său *mănușă*.

Cânepa astfel culesă, după ce mai întâi se uscă bine, o pun la topit la rouă său în apă, însă mai cu sémă în ape stătătoare, căci în acestea se topesc mai

M o d a.

1. Costumăde preumblare, din loden de veră.

2. Costum de stradă, din stofă ușoră cu brodărie.

pa-de-tómnă o lasă până ce i se còce sémënța, căci, după cum am arătat și mai sus, numai acesta cânepă produce sémënță.

Când culeg cânepa, pun atâtea fire la un loc, cât pot cuprinde cu amëndoué mânele. Cătimea acesta

de grabă și fața ei se face cu mult mai albă și mai frumoasă și totodată mai môle, de cât atunci când se topesc la rouă.

Locul unde se topesc cânepa se numește în Bucovina *topitóre* și *toplîdă*, era în Bănat *topîlă*.

După ce o scot dela topit și după ce se uscă bine, încep mai întâi a o *rumpe* său *rupe*, adică a o curăți de *pusderie* său *posdarea* cea mai mare prin un fel de instrument de lemn, care se numește *melițoiu* pl. *melițoie*. Apoi o curățesc cu alte instrumente mai mici și mai fin lucrate, cari mai pretutindene în Bucovina se numesc *melițe* sing. *meliță*.

Sfârșindu-o de melițat, încep a o *răgilă* său *drăglă*, după cum spun românii din Bănat, prin un fel de instrumente, cari în Bucovina se numesc *ragile* sing. *ragilă*.

Firele cele lungi, cari rămân în mână după ce s'a răgilat cânepa, se numesc în genere *fuiore* sing. *fuior* său *ruptură* și *impărțitură de fuior*, erau celelalte fire cari au căzut din ragila jos se numesc *câlți*.

Câlții, după ce s'a gătit totă cânepa de răgilat, se adună la un loc și se *pieptenă* prin un fel de instrumente. cari se numesc în genere *Piepteni de pieptenat cânepa*. Firele cele mai lungi și mai *fuiorose*, cari rămân acuma în mână, după ce s'au pieptenat călții, se numesc în genere tot *câlți*, erau firele ce rămân în pieptini, se numesc în genere *buci* sing. *buc*.

Porțiunea de fuior său de călți, care se invălesce pe lângă furcă, când vor femeile să tórca, se numește în genere *caier* pl. *caiere*. De-aice se vede că vine apoi și verbul a *incăieră* și subst. *incăierare*, cari înseamnă atâta cât a se legă, a se anină de ceva său de cineva.

Din călți, după ce s'au tors, țes românele un fel de pânză grosă, care o întrebuintează apoi la facerea de *cămeși* așa numite *cămeși de călți*. Din buci, după ce se torc, țes diferite *țole*, *scortare* său *lăicere*, *leșiere* său *cenușere*, *saci*, precum și multe alte lucruri, trebuincioase pe lângă casa omului. Însă la țesutul acestor obiecte numai *bătătura* e de buci, era *urđala* său *orđala*, după cum spun bănațenii, e totdeauna din călți, pentru că firele tórse din aceștia sunt cu mult mai suptiri, mai tari și mai trainice.

Fuiorele, cari au ramas în mână, după ce s'a răgilat cânepa, nu le ieu îndată la tors, ci mai înainte de-acesta le perie cu un fel de *perii* din peri de porc, cari sunt anume făcute numai pentru perierea cânepii și a *Inului* lat. *Linum usitatissimum* L. germ. der gewöhnliche Lein.

Firele cele lungi, frumoase și moi, cari rămân în mână, după ce s'au periat, se numesc în genere *fuiore*, erau acelea fire, cari rămân în perie, se numesc *paceșe* sing. *paceșă* său *paciușe* sing. *paciușă* dem. *păciușele* sing. *păciușea*.

Din fuiorele neperiate, ci numai răgilate, se fac numai *funii*, *căpestre*, *chingi* de inchingat caii și alte obiecte ce numai se impletesc.

Din fuiorele periate însă, după ce se torc, țes *pânză de fuior*, care o întrebuintează apoi la facerea de *cămeși de fuior*, *fețe de mese*, *fețe de perini*, *prigitori*, *manușterguri*, *ștergare*, *șervete*, *ață*, precum și multe alte lucruri trebuincioase.

Din *paciușe* țes încă un fel de pânză, care e ceva mai suptire ca pânza cea de călți și ceva mai grosă ca cea de fuior.

Fuiorele periate însă se 'ntrebuintează de cătră românele noastre nu numai spre facerea lucrurilor amintite mai sus, ci și spre alte scopuri.

În ajunul Botezului, când âmbă preotul cu crucea prin sat anunțând la fie-care casă Botezul Domnului nostru Is. Chr. prin cântarea tropariului „În Iordan botezându-te tu Dómne” au românele datina de-a pune câte un fuior de cânepă la cruce. Fuiorul acesta, după credința unor români din Bucovina, înseamnă „crișma” său „câmeșă Domnului nostru Is. Chr.”, după

a altora însă înseamnă el „mreja Maicii Domnului”. Adeca Maica Domnului face din fuiorul acesta o *mreją* pe care o aruncă apoi în *iad* și cari suflute se pot prinde într'ensă, pe acelea Maica Domnului le scote afară din iad și le bagă în raiu.

Mai de mult, se dice, că în locul acestui fuior se pune la cruce o bucată de pânză tot de fuior.

Fuiorul, care se pune întâiași dată la cruce, dice că e bun și de léc și anume de *giunghiuri*. Drept aceea românele îndătinază a lua câte vr'o câteva fire din acest fuior și a le păstra apoi peste tot anul. Êr când unul său altul pătinesce de giunghiuri, atunci femeia, care scie descântă, ie ață sucită înderept din acest fuior și *apă nencepută* și muind ața în apă descântă de *giunghiuri* cum se dice:

Dela séménătura
Până la pânzătură,

rostind următoarele cuvinte:

Stăi giunghiu de giunghiat,
Stăi giunghiu de săgetat,
Că de nu-i sta
Și nu-i incetă,
Vei patimi
P a t e m i l e c â n e p i i ;
Că o ară
Și-o séménă,
Și-o grapa,
Și resare
Și cresce
Și 'nfloresce,
Și s'alege
Și culege,
Și-o intunde
Și-o usucă,
Și-o topesce
Și-o scote din topitoare
Și-o usucă la sóre,
Și-o rumpe
Și-o bate,
Și-o meliță
Și-o ragilă,
Și-o perie
Și-o tórce
Și-o reșchie
Și-o zolesce
Și-o clătesce,
Și-o depénă
Și-o urđesce
Și-o 'nvělesce,
Și-o nevedesce
Și-o pornesce,
Și-o țesă
Și-o gătesce
Și-o albesce
Și-o croesce.

Aceste cuvinte, cari ne-arată totodată prin câte fase trebuie să trecă cânepa, le rostesc descântătorea de noue ori după olaltă și după fie-care rostire lęgă în ață câte un nod dicend:

— Leg giunghiurile lui N.*

Pătimașul de giunghiuri, după aceste cuvinte, bënd în trei restimpuri câte o țiră de apă de cea nencepută și descântată, se spělă pe unde il dóre, apoi lęgă ața inodată peste locul unde simțesce giunghiurile. Apa câtă mai rămâne o aruncă pe un par. Êră ața o ține trei țile la locul cu giunghiurile, apoi o lęgă de-o mătură și dimpreună cu acesta o aruncă pe-o apă curgătoare.

Prin procedura și descântarea acesta cred românele că giunghiurile incetază și omul, ce le-a avut, nu pătinesce mai mult de dênsele.⁵⁾

(Va urmă.)

⁵⁾ Acest descântec, cules din Horodnicul de jos, mi l'a comunicat dl Petru Prelipean.

O g l i n d a .

— Basn frances, de *Catulle Mendès*. —

I.

Eră într'o împărăție în care nă eră oglindă. Tote oglinzile, și cele care s'agață de perete, și cele care se țin în mână, și cele care se pōrtă la cingătore, fuseră sparte, firimițite din porunca împărătesei, ómenii la care s'ar fi descoperit cel mai mic ciob de oglindă periau în chinurile cele mai gróznice.

Căt despre pricina acestui capriciu ciudat, pot să v'o spun. Impărătesa, fiind urită într'atât în căt chiar monștri cei mai gróznici s'ar fi părut încântători, nu voiă, când eșią prin oraș, să-și vedă cumva figura, și, sciindu-se gróznică, eră o mângăiere pentru dēnsa ca să se gândescă că celelalte cel puțin nu se vedeau frumoșe. Ve puteți inchipui că nici fetele nici nevestele din împărăția aceea nu erau de fel mulțumite. La ce-ți slujesce să ai ochii cei mai frumoși din lume, o gură tot așa de fragedă ca trandafirii, și să-ți pui flori prin pēr, decă nu poți să-ți veđi gătela, nici gura, nici ochii? Căt despre aceea ca să se ducă să se oglindescă cel puțin în pēriuri și în lacuri, nici vorbă: chiar gârlele și eleștaele fuseră ascunse supt lespeđi bine unite; se scotea apa din puțuri așa de adānci în căt eră peste puțină să se zărēscă măcar suprafața apei și nu în gāleți unde s'ar fi putut resfrānge figura, ci în străchini mai mult late. Măhnirea eră dar mai mare de căt își póte cineva inchipui mai cu semă la femeile cochete care se găsesc în toate țērile; și împărătesa în loc să se milostivescā, din potrivă eră mulțumită că supusele ei aveau mai tot atāta neplăcere ca să nu se póta vedē pe căt s'ar fi infuriat ea decă s'ar fi vedut.

II.

Intr'o mahala a orașului însē eră o fată tineră pe care o chemă Zambila, care eră mai puțin măhnită de căt celelalte, din pricină că avea un amant. Cineva care te găsește frumoșă, și nu se satură nici odată ca să ți-o spuie, póte să ție loc de oglindă.

— Ce fel? adevērat? — întrebă ea, — fața ochilor îți place cu desēvērșire?

— Sēmēnă cu flōrea de neghină pe care ar fi căđut doue picături de ambră.

— Nu-mi este pielea nēgră?

— Trebuie să scii că fruntea-ți este mai curată de căt luciul zăpeđii; obrajii îți sūnt ca niște trandafiri palīđi și cu toate acestea trandafirii!

— Ce trebuie să cređ de buzele mele?

— Că sēmēnă cu o zmeură deschisă.

— Și de dinți, me rog?

— Că bóbele de orēz, care sūnt tot așa de subțiri ca ei, nu sūnt așa de albe.

— Dar, despre urechi nu trebuie să me ingrigesc?

— Ba da, decă trebuie să te ingrigescă că ai printre pērul cel ușor ca mătasa doi scoici drăguțe ca niște garófe care atunci infloresc.

Astfel vorbiau, ea încântată, el și mai încântat, pentru că el nu spunea nici o vorbă care să nu fie chiar adevēr; el avea nespusa plăcere să vedă tocmai ceea ce-i plăcea ei s'auđă că i se laudă. Așa că iubirea lor s'aprindea și mai mult din cēs în cēs.

În ziua când dēnsul o întrebă decă primia să-l ia de bărbat, ea se roși, negreșit, dar nu de frică; ómenii care, vedēndu-i zimbetul, ar fi cređut că dēnsa se roșią cu gândul să đică nu, s'ar fi înșelat amarnic. Nenorocirea fu că scirea despre căsătoria lor ajunse până la urechile rēutáciosei împărătese a cărei singură

bucurie eră ca să strice p'a celorlalți; și Zambila, fiind cea mai frumoșă din toate, eră cea mai disprețuită.

III.

Plimbāndu-se într'o ți, mai nainte de măritiș, prin grădină, o femeie bătrână se apropiă de dēnsa, cerēndu-i s'o miluēscă, pe urmă, de odată, făcū un pas inapoi tipānd ca și cum călcase p'o bróscă riiósă.

— Ah! Dumneđeule! ce am vedut!

— Ce ai, femeie bună și ce ai vedut? Spune!

— Lucrul cel mai urit după pāmēnt!

— De sigur că nu pe mine, — đise Zambila zimbind.

— Vai! tocmai pe tine, sērmană copilă. De multă vreme sūnt pe lume, dar āncă până ađi n'am intēlnit o ființă mai gróznică ca tine.

— Sūnt urită, eu?

— De o sută de ori mai urită de căt s'ar putē spune.

— Ce fel! ochii mei?

— Sūnt cenușii ca pulberea, dar asta n'ar fi nimic decă nu te-ai uită chiorși.

— Pielea mea . . .

— Ar crede cineva că ți-ai frecat fruntea și obrajii cu cărbune pisat.

— Gura mea . . .

— Este galbēnă ca o flōre trecută de tómnă . . .

— Dinții mei . . .

— Decă frumusețea dinților ar fi ca să fie lați și galbeni, apoi ai dtale ar fi cei mai frumoși!

— Urechile cel puțin . . .

— Sūnt așa de mari, așa de roșii și așa de pēróse, supt pērul teu ca un caier, în căt se ingrozesc ori cine-i vede . . . Nici eu nu sūnt frumoșă, dar socotesc c'aș muri de rușine decă aș avē astfel de urechi!

Și baba, după ce đise vorbele acestea, fugi — negreșit că eră vre-o ursitoare rēutácioasă ori vr'o prietină d'a rēutáciosei împărătese — rīđēnd cu hohot, ér Zambila căđū, plāngēnd, pe o bancă, între doi meri.

IV.

Nimic nu fu în stare să-i potolēscă măhnirea. „Sūnt urită! Sūnt urită! đicea ea mereu. Insēdar i spuinea logodnicul ei că nu e adevērat, insēdar se jură chiar, căci dēnsa i đicea mereu: „Lasă-me! minți! fie-ți milă de mine. Înțeleg totul acum. Ție îți este milă de mine și pentru aceea imi spui că sūnt frumoșă, ér nu că me iubesci! Cerșetórea nu avea pentru ce să me înșale; pentru ce mi-ar fi mințit? Este fōrte adevērat: sūnt urită. Nu sciu chiar cum poți să suferi să me veđi!“

Ca s'o facă să-și esă din gândul āsta, el chemă o mulțime de tineri și fie-care spunea că Zambila eră făcută ca să placă ori și cui; ba chiar și mai multe femei i spuseră cu gura jumătate că eră frumoșă. Tote vorbele acestea erau numai o spoielă; biēta copilă nu vrea nici în ruptul capului să cređă că eră frumoșă, mereu credea că totă lumea se ingrozía de dēnsa; „v'ați înțeles ca să me faceți să cređ!“ și fiind că mirele o siliá neconținut ca să hotărăscă în sūrșit ziua când să se cunune amēndoi: „Eu! nevēsta ta!“ đise dēnsa, — „nici odată! Te iubesc pré mult ca să-ți dăruiesc un lucru așa de grozav cum sūnt eu.“

Ghiciți lesne căt de tare se desnăđăjdui bietul tiner care iubiá la nebunie. Se aruncă la piciórele ei, se rugă cu lacrimile în ochi; de géba! dēnsa respundea neconținut același lucru: „Că eră pré urită ca să se mărite.“

Ce să facă? singurul mijloc să dea pe baba de

minciună, să probeze Zambilei adevărul, ar fi fost ca să-i pue dinaintea ochilor o oglindă. Dar în totă împărăția nu se putea găsi oglindă; și atâta de mare grăză băgase împărătesa în lume, în cât nici un meșter nu s'ar fi încumetat să facă o oglindă ori cât de mică. „E bine! am să me duc la curte! — duse în sfârșit mirele. Ori cât de crudă ar fi stăpâna noastră, nu se pôte să n'o induioșeze lacrimile mele și frumusețea Zambilei; are să-și tragă înapoi, măcar pentru câteva césuri, porunca din care vine tot răul!”

Cu mare greutate se putu învoi fata ca să se ducă la palat; nu voia să se arate, fiind pre urită; și apoi, la ce ar sluji o oglindă, decă nu ca s'o asigure și mai mult că este atât de nenorocită! În sfârșit vedând că iubitul ei plângea, primi să-l întovărășescă până la împărătesa.

V.

— Ce este? Cine sânt ămenii aceia, și ce vor cu mine? — duse îndrăcita împărătesă.

— Maiestate, veđi înaintea ta pe cel mai de plâns amant din căți sânt pe pământ.

— Frumósă pricină ca să veniți să me tulburați!

— Nu fi fără inimă!

— Ei! ce-mi pasă mie de mahnirile vóstre de dragoste?

— Decă Maiestatea Ta ar da voie ca o oglindă...

Impărătesa se sculă, tremurând de mână.

— Ai cutezat să vorbesci de oglindă! — duse dânsa scrișnind din dinți.

— Nu te supără, Maiestate, me rog! și binevoiesce a m'ascultă. Fata acésta tinără, pe care Maiestatea vóstră o vede aci, așa de fragedă și așa de frumósă, a căđut în greșela cea mai mare: își inchipuesce că este urită...

— Și are dreptate! — duse împărătesa cu un ris sêlbatic; — pentru că nu știu să fi vedut vre-odată altă ființă mai îngrozitoare de cât dânsa!

Zambila, auđind pe împărătesa vorbind astfel, cređu că móre de mimă rea. Nu mai putea fi indoielă, de óre-ce chiar pentru ochii împărătesei ca și în fața cerșetórei, eră ea așa de urită. Incet incet inchise pleo-pele, căđu pe treptele tronului, leșinată, ca o mórtă. Amantul, însă, nu putu să sufere crudele vorbe ale împărătesei. Incepú să strige că împărătesa a inebunit, căci decă ar fi în mințile ei n'ar avé pentru ce să mință astfel.

Însé nu mai putu dice și altă vorbă, pentru că santinelele îl și inhățaseră, și-l țineau vêrtos; și, la un semn al împărătesei, cineva păși înainte, care eră călêul; el sta totdeuna lângă tron, pentru că se putea să aibă în ori-ce clipă trebuință de dânsul.

— Fă-ți datoria! — duse împărătesa arêtându-i pe acel care o insultase.

Călêul ridică incet un paloș lat, pe când Zambila, ne știind unde se află, pipăind aerul cu mânilé, deschidea molatic un ochiu... Și atunci se auđiră doue țipete, fórté diferite: un țipet de bucurie, pentru că, în frumosul oțel gol Zambila se veduse așa de frumósă! și un țipet de durere, un horcăit, pentru că urita și îndrăcita împărătesă își da sufletul, de rușine și de ciudă că se veduse și ea în neprevêduta oglindă.

I. S. Spartali.

Doine din Ardél.

(Solnoc-Doboca.)

I.

Audit-am mândră bine,
Că tu m'ai uitat pe mine,
Că eși séra la portița
Și dai altora guriță.
Știi tu mândră ce dăceai,
Că de nu-i fi cu credință,
Iadul negru să-te 'nghită:
Urit ți-a fost jurământul,
Că nu ți-ai ținut cuvântul!

II.

Maică maiculiță bună,
Flóre bătută de brumă,
Dar nici asta nu-i dreptate
Ce se face pe la sate:
Cei frumóși ostași plecați
Cei hiđi la fete 'nturnați;
Cei frumóși plecați din țeră
Și cei hiđi în seđetóre.
Decă taberă-a porni,
Toți hiđii s'or voroví:
Haidați mēi să ne 'nsurám,
C'amú fete căpêtám;
Și frumóse și gâzdace,
Să ne luám cum ne place.
Nu gândați fete gândați,
Că feciori s'or estini;
Că nu-i lumea de-odată,
Șapte feciori la o fată,
Că lumea-i precum se vede,
Un fecior la șapte fete,
Șapte fete-s cu-o pițulă
Și-un fecior cu-o sută bună.

III.

De nu ți-ar fi lele dor,
N'ai umblă tu pe ogor,
Tremurând cu capul gol;
De nu ți-ar fi lele milă,
N'ai veni după grădină,
Tremurând cu furca 'n mână.
De-aș muri de dor, de drag,
Têrg cu fete nu mai fac;
C'am făcut eu têrg cu tine
Și-am perđut firea din mine.

IV.

Frunđă verde mēr uscat,
De când badea m'a lăsat,
Furca 'n pód am aruncat;
De când badea mi s'a dus,
Trei fire pe fus n'am pus.

V.

Frunđă verde trei coline,
N'a lăsat Dumneșeu bine;
Frumosul fuge de mine
Și uritul cale-mi ține.

Din Constanța.

(Băile dela Constanța, poporațiunea ei, turcii și tatarii din Dobrogea, recolta, panairul (têrgul) din Medegia.)

Nu cred să fie un ce mai interesant și mai instructiv pentru noi, deprinși pururea a ne afla în un cerc de ômeni de o educație europeană, de cât părțile acestea situate la Marea-Negră, aci la Tomi, Constanța de aci, unde decă aș fi poet, seu mult puțin de aș mânua bine condeiful limbagiului, aș pute descrie unele momente la cari să plângi, la cari să riți și ca un Ovid să fii trist, privind spulberata mare și clima variată ce nu lasă să cunosci a anului momente. Te cugeți în mijlocul verii, și valurile furibunde, negrite de tortura și sila ce li se face prin vântul și crivețul siberian, te transformă în o lună de tómnă, ce vine regulat la noi în Bănat pe la 31 octombrie.

Când te afli aci la vechiul Tomi și veți umbrele de Geti și Tatari, vrënd nevrënd îți resună din partea insulei dela Canara și Palas versurile triste a lui Ovid.

Se dice că Tomi pe timpurile lui Ovid eră un oraș de prima calitate, avea port insemnat, o poporațiune comercială, avea mai târziu episcopie romană; și aci? după atâția seclii de cultură și progrese omenesci, ar trebui să se mai esileze aci un poet ca să descrie decadinta și să dică în elegii divine, că Constanța, urbea veche deplânsă odată, a devenit o ruină locuită de o poporație venită aci, nu să facă cultură, nu să facă interese patriei, ci să aștepte punga grea de lire și napoleonii „malașilor muzafiri“ ce se ved a veni la Constanța de a se espune în spumele albite spre a-și perde reumatismii și durerile de splină și raninchi. Dar ori cum ar fi, numai să fie aci mai multă lume română, dar durere unde te duci, unde te întorci, nu veți alta decât niște capete improbodite de niște șaluri murdare și niște fesuri acărora colóre roșie a început a se perde ca vechia mărire și glorie a nêmului tursesc.

Te prinde mirarea când privești acestea poporațiuni cu un trecut atât de resboinic și superb, aci decănate la trêpta de cerșitorie, cerșind și esplotând *gălăganii* pe la ușile băilor și lucrând cu lene și fără raționament printre vastele câmpii ale Dobrogei, roșdând *cucuta* și sêlbaticice buruieni, la ôrele de repaus, chiotile și cântările de hogi în vêrful minaretelor acum în ruină.

La 8 ore vine trenul Cernavoda, la gară alergă o multime de popor, așteptând muzafiri pentru băi. Aci veți *hamalii* ce duc în spatele lor o corabie întregă, *Samsari* greci de viță despre cari Polybius a făcut o descriere pré adevărată: „decă imprumui grecului un talant cu dece promisiuni, cu dece admonițiuni și tot pe lângă atâția martori, el tot te va esplotă și înșelă“.

Apoi te ferescă Dșeu să devini în mâna acestor ômeni cari te urmăresc pe tôte stradele pe tôte căile, vorbindu-ți de băi, de afaceri comerciali, de alișverșuri și ca să scapi de dênșii vrënd nevrënd trebuie să le dai mai puțin 1 fr. și scapi de ei cu un compliment de mormoitură grecescă. Nu sciu, dar mi se pare că aci poporațiunea din Constanța are cu acești samsari o legătură secretă și prin ei indirecte esplotază sêr-

mana colonie română adusă aci a stabili ordinea și a respândi civilisarea românescă.

Guvernul român a vêrsat bani enormi pentru in-frumșetarea Constanței și face pe și ce merge tot posibilul ca să atragă o poporație mai sănêtósă; dar să dă cu socotela, că românii nu au gust a mai face pretenție cu *capcânele* ce i-a maltratat politicesce, și cu *grecul* ce i-a crucificat bisericesce.

Trebue să ve declar, că în părțile Constanței în anul acesta nu au fost ploii, și ce au fost au fost numai niște stropi de rouă, cari au dispărut momentan; și, mirare, recolta este bună. Am vêdut grâne de tótă frumșeța, cari pe la noi nu se pot vedé. În locurile aceea unde tatarul numai a atins pământul cu dărmăcul, și apoi l'a lăsat în grigea naturei, afli că produce hectarul 30 meș de grâu seu orz. Acum pe lângă o lucrare rațională și sirguintă durabilă, ce ar pute produce acest pământ din Dobrogea?

Sântem în toiul „*Ramazanolui*“. Este o sêrbătóre de post și rugăciune muzulmană, când tot turcul la strigătele hogilor este indatorat a merge la gianie, unde proșternut la pământ își face rugăciunea și ascultă oftând coranul cântat de o softa venit espres din Constantinopol spre a ține în curent credința lui Mohamed. E curios a vedé pe hogii lor în vêrful minaretelor cântând *Alni pena* (lumea e rea) și par că auđi povestirea peririi acestui nêm ce a dominat o parte din Europa, oprind-o în cultură mai 400 ani; și tot sub acest restimp acest soi de ômeni turbați în fanaticismul lor nu au înaintat în cultură, ei au regresat, putem dice la stadiul de animal.

Turcul tot se vede a-și fi mai păstrat ôre-care ambițiune omenescă, dar tatarul, *capcânele* acesta este ultima creatură ce se pôte imanigiă în soiul de om. Cășile lor sânt niște bordee, de tot rêu construite, și în giurul acestor visuini nu veți alta decât niște grămeđi de cenușă; aci nu veți grădini, arbori, floră; abia niște câni urlând de fôme pe movilele de gunoie, spun străinului că și aci sânt un soi de creaturi.

Când tótă lumea decă sosese drăguța de primăvêră, lucrază, sâdesce pomi, muncesce ca vermele, să crească alimentele vieții, atunci veți familia de tatar roșdând *cucută* și ierburi veninöse, de cari și animalele se feresce.

Dobrogea, pe unde acest nêm de ômeni s'a domesticit, este un deșert, și ți se pare că te afli în părțile Zaharei. unde *cocoș nu cântă și clopot nu sună*.

Ce păcat de acesta țera binecuvântată cu un pământ mănos, că nu este poporată cu niște români laborioși, căci ar deveni grădina României.

De o lună duréză *panairul* (têrgul de țeră) în *Medegia*. Este de tot curios a vedé aspectul unui têrg în Orient. Eram și eu curios a vedé aspectul datinile ômenilor scăpătați în cultură: că ôre cum își eserțieză trebuințele acestea de câștig? Trebuie să notez că în Dobrogea este unicul têrg de țeră ce se face în *Medegia* de doue ori pe an. Aci e tótă lumea din Dobrogea, cu tot ce are de vênđare; aci veți arapi negrii ca cernela cu dinții lor rânđiți și buzați ca niște cai îmbêtrâniti în berăriile lui Opler; aci veți tatarii cu fața lor cânescă, țingueți la barbă ca niște țapi de munte; aci veți pe ambițiosul turc cu șalvari lui ce-i opresce mersul, și cu capul ras impodobit de niște șaluri de diferite colorii, și par că-l veți jelind a trecutului libertate, când la brăul lui străluciau hangiare și pistóle și

cu ele în țera Pađișahului își făcea paragrafii de șef și dreptate contra *giaurului*; aci veđi pe lipoveni cu bărbile lor muscălesci nepeptenate, și la prima vedere ți se pare că acești ómeni au posa unui arici; aci veđi pe armenul cu capul plecat gânditor la lirele turcesci; aci veđi pe ovreul din Galiția cu perciunii lui încârligăți ca o codă de rătoi; aci veđi grecul și bulgarul ambii șireți rivalisând cum să câștigate părăluțe pe bragă, pe salip și lemonada pe cari le descântă în un limlagiu păsăresc. Aci sânt și Mocanii noștrii cu fețele lor bărbătesci, cu stătura lor superbă, vëndend argelii de cai, cioporă de vite și turme de oi.

Dacă privești printre vite și marfuri, ai cugetă, că este o bătae și lumea privește pe cel mai tare. M'am înșelat amar.

Sânt cumpărătorii și vëndetorii: se prind de mână și se scutură unul pe altul până unul cade jos de oboselă, și atunci tērgul este făcut, cel obosit trebuie să cedeze prețul celui mai tare. Adecă aci și în tērguelă domnesce dreptul celui mai tare. Se întēplă casuri că mânil scintite după tērguelă se pun la loc cu rōta dela car de un mult mai pricopsit în arta de medicină, care decă prin tortura de rōtă i rumpe suferinđului mână, se uită la ceriu și oftēză cu niște ochi inholbați: *Alah vile isticdi* (Ddeu așa voiesce.)

Ce diferință într'o lume cultă și alta rămasă în primitiva sa cunoscință, pot dice animală. Industria aci abia este reprezentată, și ce este, e de o construire prōstă sēu de niște trebuinți neapărat necesarii. Marfurile sânt de un gust oriental unde tōte culorile variēză, și unde tōte insectele sânt reprezentate. Când veđi o muiere de tatar imbrăcată, aflii pe dēnsa toți șerprii, toți crocodilii, toți elefanții, toți fluturii — și lumea o admiră ca elegantă.

Aș avē multe ați descrie din părțile acestea, dar me obțin de ocamdată cu atăta, că guvernul român are aci a deșteptă o lume ignorantă, a da civilisare la niște populațiuni sēlbaticice, și a romanisă o țēră unde guvernul muzulman nu a făcut alta decăt prin Hogii sei a imbētat lumea cu *Alim fena* (lumea e rea.)

Podul proiectat peste Dunăre la Cernavoda, este o cestiune ce va strămută suprafața Dobrogei; il cere guvernul, il solicită Camera și oftēză aci după el tot românul. Acesta comunicațiune directă cu România-mamă va rumpe desēvērșit trândăvia orientală, și va străcură elemente laboriose!

V. Grozescu.

O școlă de fete.

Bucuresci 29 iun. (11 iulie.)

Mult Stimatē Domnule Redactor!

Am observat cu multă plăcere, cetind „Familia” că te ocupi cu mult zel de tot ce e românesc și cu preferință de școli; de aceea am socotit că vei primi o relațiune și despre o școlă de copile de aici din capitala regatului nostru.

Înainte de anul 1843 în Bucuresci nu eră nici o școlă de fete pentru limba română, de cât niște institute particulare cu plata și în cari se predau limbile francesă și germană. La anul acela Elisabeta Stirbey deschise prima școlă pentru fete unde se și adunară mai mult ca 200, mai ales de părinții a căror medii nu-i iertau a da copilele la institute cu plată. Această școlă continuă mai mulți ani, când urmașii familiei Brancovean, consăngeni cu familia Stirbey, deschiseră după modelul școlēi Stirbey în tōte colorile Bucuresci-

lor câte o școlă de fete unde se făcură profesore cele mai multe din fetele ce terminase invēțăturile în școlă Stirbey.

La urmă Elisabeta Stirbey ajungēnd cu bărbatul ei Dómnă în România, continuă încă cu mai mult zel amintita școlă, veniă chiar ca Dómnă în tōtă sēptēmăna odată la școlă, arată singură cu o plăcere adevērat de mămă lucrul de mână copilelor și remănēnd încântată când le vedea că fac progres.

La mōrte-i ilustra fundatōre lăsă o moșie în profitul școlēi, însărcinând pe fiul seu Alesandru Sūrbej cu conducerea ei. Acest fiu nu mai puțin amator de înaintarea română, conduce școlă tot cu aceea îngri-gire pe care a moștenit-o dela ilustra sa mămă, ajutat de marinimōsa sa consōrtă, care rivalisēză cu dēnsul în fapte piōse.

Cu ocasiunea esamenelor de finele anului mi s'a întēplat să asist acolo în ȕilele de 18—22 iunio, unde am observat următōrele: Școlă Stirbey în anul acesta a avut la esamen 106 eleve, împărțite în patru clase: în prima 47, în a doua 36, în a treia 15, în a patra 8. Personalul didactic e o invēțătōre de studiu pentru clasa I și a II, un profesor pentru clasele III și a IV și un preot pentru religiune.

Respunsurile elevelor la esamen erau fōrte bune, lucrul de mână condus de o directōre germană, încă nu lăsă nimic de dorit.

O rugăciune recitată de o mică copilă și compusă de profesorele classelor a III și a IV, care e profesore și la liceul Basarab de limba latină, A. F. Nestor, încă mi s'a părut prē plăcută, de aceea étă-o copiată de pe caetul micei copile.

Rugăciunea elevelor din școlă Stirbey 29 iunio 1885.

Prē sfințe părinte și tată ceresc,
Tu ce ții lumea și genul omenesc,
Primesce prē bune a noastră rugăciune,
Fundatōrea școlēi între sfinți o pune,
Din suflete curate, din inimi tinerele,
Te rōgă cu mine, surorile mele...
Pe Stirbey reposați să-i aibi lângă tine,
Celor în viēță să le dai tot bine...
Să pōtă conduce cu aceea amōre
Școlă 'ncredințată de 'nalta fundatōre.
Ani fericiți trăiescă familia Stirbey,
Dumneșeu să pōrte grigea lui de ei...

Nu incape indoielă, că principele Alesandru care e posesorul școlēi încredințate lui de fundatōrea sa mămă, va conduce școlă tot cu aceea bunăvoință cu care a condus-o, și că fetele române vor primi acolea educațiunea care au primit-o mai multe sute de copile în decurs de 62 ani. Bine ar fi ca să mai aibă și alți imitatori între cei cu dare de mână!

Un vechiu abonat al „Familiei”.

Teatru și musică.

Teatru românesc la Lugoș. Trupa dlui Petculescu a sosit în sēptēmăna trecută la Lugoș, ca să dea câteva represintațiuni, însă a fost fōrte slab spriginită. De acolo ni se scrie, că dl Petculescu ar face mai bine să dea represintațiuni mai ales la sate și prin orașele, unde inteligința și poporul nu prē au privilegiu să vedă teatru; acolo pōte să producă efect și să fie spriginit: dar la orașe mai mărișōre, unde gustul publicului este mai desvoltat, neputēnd satisface așteptările, va remănē nespriginit. Așa s'a întēplat la Sibiu, la Lugoș; așa se va întēplă pretotindene prin orașele mai mari.

Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș aranjă, cu concursul muzicii militare a regimentului Nr. 43 condusă de dl F. Pospischill, Duminecă în 12 iuliu, în grădina dela „Pomul verde” producțiunea ordinară constatătoare din: 1. Nicolai Ouverture din opera „Femeile voioase din Windsor”, Musica mil. 2. Mureșan: „Trecui valea” * * * „Mândruța cu ochii verzi”, Corul micst. 3. Pospischill: „Cavatina originală pentru corul tenor”, Musica mil. 4. C. M. v. Weber: „Trec anii”; „Nichi”; „Eram pe un vârf de munte”, Corul bărb. 5. Popovici: „Hora Dobrugrână”, Corul micst. 6. Meyerbeer: „Potpourri” din op. Ughenoții, Musica mil. După producțiune urmă danțul.

Serată musicală 'n București. Luni sêra a fost la d-na Zoe Chrisenghy o mică serată musicală. Nu mai vorbim — scrie „Românul” — de talentul și vocea dnei Chrisenghy, care merge progresând, căci d-sa este cunoscută. Am admirat însă pe tinêrul Dumitrescu de curând venit din Iași, și care se dice că este angajat ca tenor la opera română pentru stagiunea viitoare. Dl Dumitrescu posedă o voce tare și dulce; așteptăm cu nerăbdare debutul seu care sperăm că va fi strălucitor, grație stăruințelor maestrului nostru G. Ștefănescu cu care dl Dumitrescu studiază. Am ascultat asemenea cu multă plăcere pe dna A. Ștefănescu, care posedă o frumoasă voce de contraltă. Vedem cu multă satisfacțiune, că se înmulțesc elementele pentru constituirea operei române.

Concert în Herendesci. Corul vocal al plugarilor români din comuna Herendesci lângă Lugoș a dat la St. Petru, cu ocaziunea rugei (hramul bisericeii) un concert cu următoarea programă: Motto: Luminază-te și vei fi; Voesce și vei pute. 1. Humpel: Țiua triumfală, cor bărbătesc; 2. Renn: Marseillaise, cor bărbătesc, cu text românesc; 3. Bolintinean: Deșteptarea României, poezie declamată de Ion Pervu; 4. C. M. Weber: Góna sêbatică, cor micst; 5. Waelrent: Pe mal, cor bărbătesc, după aceea o madrigală engleză „Near by a Streamlet”; 6. Adam: Junimea parisiană, cor bărbătesc; 7. B. B.: Poporul și domnii, cuvinte de președintele corului; 8. Deșteptă-te Române, cor bărbătesc. Producțiunea se ținu în o șatră anume întocmită, unde apoi începă un danț vesel până 'n diori.

Serată musicală în Focșani. Din Focșani se scrie că la 22 juni (4 iulie) s'a dat o serată musicală în salonul otelului Herman, în beneficiul dșorei Elena Hristodor, cu concursul dlor Lucio și Ratti. Dșóra Hristodor a cântat cavatinele din Traviata, Huguenoții, Ernani, etc. dl Lucio: Chanson de Mignon, dnii Ratti și Lucio, duetul de Beriot pentru piano și violină. Publicul a aplaudat foarte mult pe acești artiști.

Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoș aranjă sâmbêta la 4 iulie st. n. în grădina lui „Schneider” o serată de cânt și danț. Programa fu următoarea: 1. Czegka: „Călariu și iute intr'al teu sbor” chor bărb. 2. Nosievits: „Mêi tătare” chor bărb. 3. Vogler: „Un dor muncitoriu” chor bărb. 4. Czegka: „Gemut'am” chor bărb. 5. Humpel: „Cucuruz” chor bărb. 6. Flechtenmacher: „Tata moș” chor bărb.

Junimea academică română din Blaș și giur aranjă în 11 iulie o producțiune musicală în grădina lui D. Comșa din Veza. Venitul fu destinat pentru înființarea unei „Reuniuni de cântări” în Blaș. Comitetul eră compus din domnii: Augustin Ungur, Aureliu Popa, Liviu Albini, Virgiliu Brândușianu. Cu acêsta ocaziune se esecută următoarea programă: 1. „Cântecul ciocărliei” de Mendelssohn, cor micst. 2. „Cântec Sicilian” de C. G. Porumbescu, cor bărbătesc. 3. „Sêrmana frunză”, arang. pentru cor micst de G. Dima. 4. „Cântec vênătoresc” de Tudor de Flondor, cor bărbătesc, acomp.

de 3 Corni în F. și Trombone. 5. „O rosă în pădure”, cor bărbătesc. 6. „Rêmăi sănêtosă”, arang. pentru cor micst de G. Dima. 7. „Senin și furtună” de Vorobchievici, cor bărbătesc. După concert urmă un danț vesel până dimineța.

Societatea „Armonia” din Cernăuți la 13 iulie a arangiat acolo în grădina Weisz o serată musicală, cu concursul muzicii regimentului nr. 41 br. Verbay.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Dra Agata Bârsescu* petrece la București, de acolo va merge la Mehadia, unde anul trecut a făcut o cură cu atâta succes. — *Dl D. Aug. Laurian*, directorul „României Libere”, a plecat în străinătate, pentru vr'o doue luni, ca să-și intrameze sănătatea. — *Dl V. Burla*, profesor și director în Iași, a cerut ministeriului transferarea sa în București, la liceul St. Sava, la catedra vacantă prin mórtea lui Zotu. — *Dl dr. Grecescu*, profesor de botanică la facultatea de medicină din București, a făcut o escursiune botanică prin impregiurimile Galațiilor și prin bălțile de pe marginile Bratișului, unde a făcut o recoltă interesantă. — *Dl Avram Pêcurariu*, paroc în Huniadoră, a fost întărit de cătră consistoriul din Sibiu de protopresbiter al tractului Ilia. — *Dl I. Cuparescu* la 15 iulie st. n. a fost promovat de cătră universitatea din Viena la gradul de dr. în medicina universală. — *Dl Teodor Tarnavski*, absolvent al facultății teologice din Cernăuți, ȃilele trecute a fost promovat acolo la gradul de doctor în teologie.

Convocare. În conformitate cu §§. 14 și 21 din statutele asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, și pe temeiul concludusului adunării ei generale din 18 august 1884 n. șed. II. p. prot. 32 și al comitetului aceleia din 3 iulie a. c. nr. 165 se convocă pentru anul curent adunarea generală a menționatei asociațiuni pe ȃiua de 29 august st. n. a. c. în orașul Gherla-Armenopole. Acêsta aducând subscrisul presidiu la cunoscința publică, invită pe on. membri ai amintitei asociațiuni, a luă parte în numer cât mai mare la ședințele acelei adunări. Presidiul asociațiuni transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu în 3 iulie n. 1885. *Jacob Bologa* v.-pres.

Balul din Beclean. Tocmai în momentul d'au pune fôia noastră sub tipar primim o corespundință, care ne vestesce că balul dat în sêptemâna trecută la Beclean în folosul șcôlei și bisericeii române gr. c. de acolo a reușit foarte bine, intrunindu-se junimea dela Gherla, Doboca, Bistrița, Năsêud, Câmpie și Cluș. Semnalul incepterii s'a dat cu marșul „Trecerea Dunării”, balul s'a început cu „Someșana”, jucându-se și „Romana”. În costum național s'au infătoșat dna Rosalia Silnașan din Beclean și drele: Emilia Mureșan din Searm, Marta Rusu din Șireag, Lucreția Făgărășian din Teure, Emilia Huza din Gherla, Victoria Oprea din Teura; au mai fost de față dnele Iulia Făgărășian din Teure, Pușcar din Beclean, vêd. Paulina Pop din Nima, Maria Mureșian din Șireag, Cherebet din Cațcău, Grec din Beclean, Ana Bosca din Gherla, Flôrea Moldovan din Beclean, Morariu din Borșa, Flôrea Mureșan din Șireag, Marta Ciurdărean din Lusca, Ludovica Salvan din Ciaba, Lucreția P. din C. Cristor, Balan din Brașfalêu-de-sus și drele Laura Veturia Mureșan din Șireag, Ludovic Soldea din Mititei, Otilia Pușcariu din Beclean, Maria Cupșa, Maria Mureșan, Ciboc din Odorhei, Maria Rus din Serețel, Iulia Roșca din Gherla, Sigarteu din Agrieș, Rafila Cifa din Brașfalêu-de-jos, Chitliu din Zagra, Lu-

creția Sigarteu din Sintereg. Vinitul curat a fost 69 fl. Comitetul arangiator, în frunte cu zelosul preot dl Grig. Pușcariu și cu dnii Sim. Moldovan, Ioan Grecul și I. H. Botean, e vrednic de recunoștință.

× **Reuniunea femeilor române de Sătmar.** Statutele acestei reuniuni, care s'a constituit în vîră trecută la băile dela Bicsad, înaintându-se la minister, nu scim din ce motiv, n'au fost întărite. Acuma aflăm, că comitetul provisoriu al Reuniunii a trimis de nou ministeriului statutele, însoțite de un recurs bine motivat. Se speră, că ministeriul nu va mai refuza întărirea lor, după cum a aprobat și alte reuniuni de asemenea natură filantropică.

Petreceri de vîră. *La Alba-Iulia* junimea română studiosă arangează astăzi sâmbetă la 18 iulie st. n. o petrecere de vîră în localul de vîră al otelului „Sóre” și în favorul bibliotecii casinei române, care se va înființa acolo; comitetul arangiator este compus astfel: președinte Sever N. Barbu, cassar Simeon Cistean; membrii în comitet: Aurel Barbu, Emil Filip, Ioan Marciac, Sergiu Medean, Enea Nicola și Ioan Radu. — *Junimea română din Câmpile* va arangia la 26 iulie st. n. în grădina cont. Mikeș din Budatelec o petrecere de vîră, în folosul școlii gr. c. de acolo.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina va ține adunarea generală în Cernăuți luni în 8/20 iulie 1885. Programul adunării va fi precum urmează: 1) Raportul comitetului despre lucrările sale în anul 1884. 2) Raportul revisorilor despre cercetarea socotelor anului 1884. 3) Raportul comitetului privitor la modificarea statutelor. 4) Incuviințarea bugetului societății pe anul 1886. 5) Discursuri și propuneri privitoare la interesele societății. 6) Alegerea președintelui societății și a 5 membri ai comitetului conform § 14 p. 1 și § 18; 7) Alegerea comisiunii de 3 membri spre cercetarea socotelor anului 1885 și 1886 conform § 14, p. 6. — Bar. Victor Styrcea, președinte. Calistrat Coca, secretar.

Necrolog. *George Strîmbu*, pretor în pensiuie, a încetat din viață la 10 iulie în etate de 65 ani, lăsând în doliu pe fiii George, Iancu și Titu, pe fiica Cornelia, pe ginerele Simeon Mărginean avocat în Brașov, și pe nepoții Corneliu, Alesandru și Stelina Mărginean.

M o d a .

În numărul presinte facem cetitôrelor noastre a surprindere, publicând drept ilustrațiune doue costume de dame, după moda cea mai nouă, scôse dintr'un diar frances de modă.

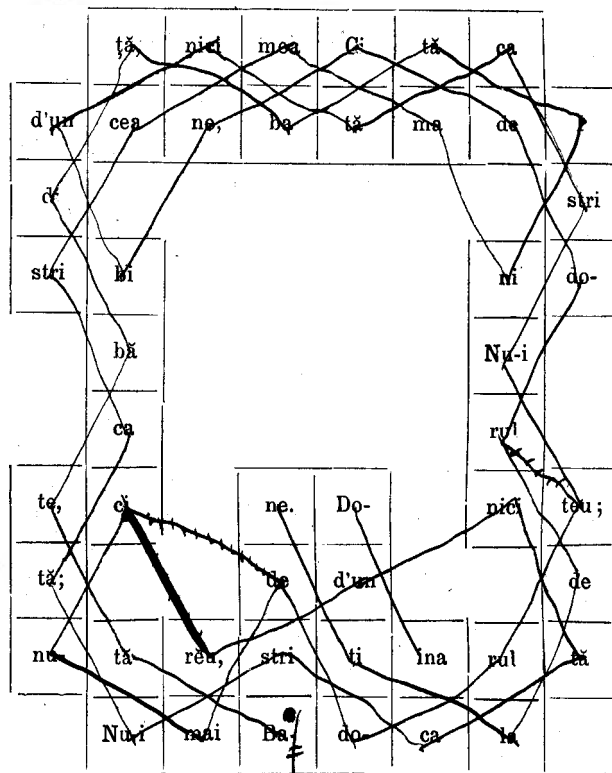
Primul înfătoșeză un costum de preumblare din loden de vîră. Totul e compus din pliseuri late, de înderept cuprinse în crețuri profunde. Partea primă consistă din doue tunice, tunica inferiôră e tocmită în pliseuri; deasupra ei doue tunice-gulere din catifea sêu dantele cu mărgele. Gulerul asemenea e de catifea sêu dantele. Un astfel de costum costă cam 65 fl.

Al doile represintă un costum de stradă, din stofă ușôră, cu brodarie. Gulerășul asemenea e din catifea. Brodăria stofei este totodată și decorațiunea ei. Costă cam 85 fl.

Dacă vom avé spriginul damelor noastre, vom publica și în viitor din când în când asemenea ilustrațiuni de modă; și numai dela acel sprigin va atêrnă, ca acesta parte a foii noastre să se completeze din ce în ce mai mult.

G h i c i t u r ă d e ș a c

de Em. Micu.

Se pôte deslegă după promenada calului.

Termenul de deslegare e 31 iuliu. st. n. Ca totdeuna și de astă dată se vor sorti o carte între deslegători.

Poșta Redacțiunii.

Te-am iubit. Nu se pôte. Din doine și hore vom alege căteva. Epistola deschisă fiind o trebă privată, nu privesce publicului nostru.

Cizer. Firesce, că trebuie

Versurile: Ultima cântare, De-ai sci, Dulcea nôi:ă, Eu și ea, Copila 'n grădină, nu se admit.

Borsec. Și celalalt va urmă 'n curênd.

Spată. 20 cr.

Cernauti. Portretele au sosit și ve mulțămim.

Călindarul sêptemănei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele apune
Dumineca 8 după Rusale. Mat. 14—22 inv. 8.					
Duminecă	7	19	Cuv. Păr. Sisoe	4 26	7 43
Luni	8	20	Sf. Mart. Precopiu	4 27	7 42
Martî	9	21	Sf. Ierom. Pangraciu	4 28	7 41
Mercuri	10	22	45 mart. d. Nicopol	4 29	7 40
Joi	11	23	Sf. Mart. Eufemia	4 30	7 39
Vineri	12	24	Sf. Mart. Proclu	4 32	7 38
Sâmbetă	13	25	Adun. arch. Gavril	4 33	7 37

☛ **Semestrul jan.—junie se 'ncheiă** cu numărul 26. Rugăm pe aceia a căror abonamente espiră acuma, să binevoiêscă a le rennoi de timpuriu. Cei ce nu mai vor să fie abonați, sînt rugați a ne innapoiă numărul acesta, ca să-i ștergem din registrul abonaților.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollôsy în Oradea-mare.